

‘We gaan de goede kant op, al hebben we nog grote stappen te zetten’

Genomineerde Greenfluencer zet zich na imposante carrière nog steeds in voor duurzaamheid

Voor de vierde maal houdt NWST de Greenfluencer-verkiezing. De genomineerden zijn de dapperste en innovatiefste groenprofessionals, mensen die hun hoofd boven het groene maaiveld durven uit te steken. Een van de genomineerden is prof. dr. Louise Vet, dé aanjaagster van biodiversiteit. Dat deed zij gedurende haar wetenschappelijke carrière en als directeur van het NIOO (Nederlands Instituut voor Ecologie), maar ook als voorzitter van diverse ecologische organisaties, lid van de KNAW (Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen) en van de stikstofcommissie Remkes en via lezingen, columns en mediaoptredens. Ze ontving verschillende nationale en internationale prijzen voor haar werk.

Auteur: Karlijn Raats

5 min. leestijd

GREENFLUENCER

bovengrondse ecosystemen. Ze richtte hiervoor in 2000 een nieuwe onderzoeksafdeling op, Multitrofe interacties. De kennis over de relatie tussen planten en het bodemleven, waar tegenwoordig volop aandacht voor is, was ooit niet zo vanzelfsprekend. Deze kennis is vergroot, aangejaagd en verbreid onder leiding van Vet.

De kennis over de synergie tussen boven- en ondergrondse systemen is vergroot, aangejaagd en verbreid onder leiding van Vet

Prijswinnend gebouwencomplex

Ook greep Vet geografische verbindingkansen. Het NIOO was destijds nog verdeeld in drie instituten op drie locaties in Nederland: marien onderzoek in Yerseke, zoetwateronderzoek in Nieuwersluis en terrestrisch onderzoek in Heteren. Onder haar leiding werden de vestigingen Heteren en Nieuwersluis samengebracht in een nieuw en zeer duurzaam laboratorium-kantorencomplex tegenover de campus van de Wageningen Universiteit. Het werd een energetisch nieuw, circulair gebouw met kassen, proefvelden en onderzoeksfaciliteiten en veel biodiversiteit op het terrein en de gebouwen. De bouw was een uitgebreid project, dat in 2011 klaar was.

Pijlers uit de natuur

Door de bouw van dit onderzoekscomplex werd Vet als het ware de duurzaamheidsvraagstukken in gezogen. De bouw van een fossielvrij circulair gebouw – circulair werd destijds nog cradle-to-cradle genoemd – was sowieso al bijzonder, maar startte ook nog eens in 2009, een jaar na het begin van de kredietcrisis. Vet vertelt: 'De drie belangrijkste pijlers voor duurzaamheid komen uit de natuur. Die innoveert

Vet studeerde biologie en promoveerde als ecooloog in Leiden. Daarna was ze werkzaam als universitair docent en hoogleraar evolutionaire ecologie bij het Laboratorium voor Entomologie aan de Wageningen Universiteit. Daar hield ze zich bezig met fundamenteel onderzoek naar het functioneren van natuurlijke ecosystemen en met de vraag hoe deze kennis gebruikt kan worden in agro-economische systemen. 'We onderzochten het gedrag van insecten die belangrijk zijn bij de biologische bestrijding van insectenplagen om de agro-ecologische voedselproductie verder te ontwikkelen', vertelt Vet. De stap in de richting

van brede duurzaamheid, geïnspireerd door de natuur, volgde toen Vet werd aangesteld als directeur van het Nederlandse Instituut voor Ecologie (NIOO- KNAW).

Synergie boven- en ondergronds

Vet was directeur van het NIOO-KNAW van 1999 tot 2019 en bleef daarna als buitengewoon hoogleraar verbonden aan de Wageningen Universiteit. In die twintig jaar legde ze verbanden die nog niet eerder waren gelegd. Mede door haar inzet – ze benadrukt het teamverband waarin ze werkte – werd er voor het eerst gefocust op de relatie tussen ondergrondse en

al meer dan 3,5 miljard jaar en door natuurlijke selectie blijven de beste oplossingen over. De natuur draait volledig op energie van de zon, er is geen afval in de natuur en de biodiversiteit maakt het natuurlijke systeem veerkrachtig bij veranderingen in de omgeving. Het NIOO-gebouw draait dan ook volledig op zonne-energie, hergebruik van water en vergroting van biodiversiteit.'

Het iconische gebouw sleepte vervolgens zo'n beetje alle prestigieuze bouw- en duurzaamheidsprijzen in de wacht. Bovendien ontving Vet in 2012 de Gouden Piramide, de Rijksprijs voor inspirerend opdrachtgeverschap in de architectuur. Het leren van de drie belangrijkste pijlers uit de natuur, die bovendien sterk verbonden zijn, haalt Vet tot op de dag van vandaag aan. Dat doet ze bijvoorbeeld in haar rol als aanjager van biodiversiteitsherstel in de landbouw, de grond-, weg- en waterbouw, de stedenbouw en bij de inrichting van bedrijventerreinen.

Een belangrijke bijdrage van Vet aan de biodiversiteit was haar zitting in de commissie Remkes

Deltaplan biodiversiteitsherstel

De verbinding die Vet zocht en legde in het onderzoek naar ondergrondse en bovengrondse ecosystemen, zoekt zij ook in de maatschappij. 'In 2017 werd in het wetenschappelijk tijdschrift Plos One gepubliceerd over de verdwijning van 75 procent van de hoeveelheid insecten. Dat was ernstig nieuws. Maar het is te gemakkelijk en niet effectief om vanuit de groene hoek alleen maar met het vingertje te wijzen', vertelt Vet. Met het Netherlands Ecological Research Network (NERN), het netwerk van ecologen die werkzaam zijn bij universiteiten en kennisinstituten in Nederland, richtte ze daarom in 2018 de stichting Deltaplan Biodiversiteitsherstel op. Deze stichting zoekt naar maatschappijbrede oplossingen om de biodiversiteit te vergroten.

Partners

'In het Deltaplan Biodiversiteitsherstel zet een coalitie van meer dan 120 partners en 80 supporters zich in om de biodiversiteit naar een veel hoger niveau te brengen. Eén actie is bijvoorbeeld het Aanvalsplan Landschap, voor het bereiken van 10 procent blauwgroene dooradering in alle Nederlandse gebieden. De partners zijn onder meer ministeries, provincies, gemeenten, waterschappen, natuurorganisaties, boeren, burgers, ecologische wetenschappers, banken en bedrijven. Alle partners hebben zich gecommitteerd om met concrete acties het verlies van biodiversiteit om te buigen naar herstel. Zo zien bijvoorbeeld de waterschappen nu in dat ze hun doelen niet kunnen bereiken zonder te werken mét de natuur.'

Maak grijs groener

De stichting heeft ook de publiekscampagne Maak Grijs Groener gelanceerd, om burgers, organisaties en bedrijven voor te lichten over manieren waarop zij – op de schaal die bij hen past – kunnen bijdragen aan meer biodiversiteit. 'Langzaam maar zeker wordt er een omschakeling zichtbaar in de maatschappij; mensen worden zich bewust van de noodzaak om de biodiversiteit te vergroten', aldus Vet. 'We zien groenere binnensteden, landschappelijke variatie, meer heggen en bloemrijke bermen, dijken en particuliere tuinen. We gaan de goede kant op, al hebben we nog grote stappen te zetten.'

Stikstofcommissie Remkes

Vet geeft ook regelmatig advies aan de overheid. Een belangrijke bijdrage van Vet aan de biodiversiteit was haar zitting in de adviesraad voor het stikstofprobleem (de commissie Remkes), die al in 2020 een eindadvies uitbracht. Hierin was ook een advies opgenomen voor de landbouwtransitie. Ook in deze rol was Vet een verbindende factor. 'Boeren zijn het slachtoffer van een verkeerd voedselsysteem en een overheidsbeleid dat alleen stuurt op economie en niet op ecologie. De overheid moet boeren nu een concreet financieel perspectief bieden om over te schakelen op een duurzame natuurinclusieve bedrijfsvoering, met sterke doelen die gehandhaafd worden. Boeren moeten een positieve rol krijgen, met langjarige betaling voor het beheer van ons landschap, dus met een nieuw landbouwverdienmodel dat loont voor de natuur én voor de boeren. Het is immers een nutsvoorziening!'

Tijd voor daadkracht

Zowel voor de landbouwtransitie als voor een circulaire economie zijn er nog enorme stappen te zetten. 'Het Circularity Gap Report 2022 dat in Davos is besproken, stelt dat de wereld nog maar voor 8,6 procent circulair handelt. Als we dit zouden verdubbelen naar 17,2 circulair, was het hele klimaatprobleem opgelost; zo sterk zijn deze duurzaamheidspoten verbonden. Ook in Nederland zullen we nog flink aan de bak moeten als we in 2030 50 procent minder primaire grondstofverbruik willen hebben, en een volledig circulaire economie in 2050. Essentieel is dat er harde normen voor circulariteit worden gesteld, ook vanuit de Europese Unie. De realiteit is dat er volop goede adviezen voor overheidsbesluiten tot stand komen, maar die sneuvelen dan in de politieke arena. De lobby bestaat natuurlijk uit gevestigde belangen, waarin de oude economiebelangen helaas nog altijd de boventoon voeren in plaats van de ecologie. Daarom is het zo belangrijk dat de overheid scherpe doelen stelt en zich eraan houdt door ze goed te handhaven. Dan kunnen bedrijven niet anders.'

Brede inzet

In 2019 trad Vet af als NIOO-directeur, maar ze is daar nog altijd betrokken bij een aantal projecten. Bij haar afscheid werd Vet door minister Carola Schouten benoemd tot ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Ze zet zich tot op de dag van vandaag in voor haar integrale driepoot van duurzaamheid: energietransitie, circulariteit en biodiversiteit, en heeft veel bestuursfuncties op deze gebieden. Ze is onder andere medeoprichter en bestuurslid van de stichting Circle Economy, voorzitter van netwerkorganisatie Urgenda en ze werkt aan biodiversiteitsherstel met het WWF, Commonland en DOB Ecology. Ook is ze actief in de media, geeft lezingen en schrijft columns. 'Ik blijf strijdbaar en ben gematigd positief over de toekomst: er komt een moment van een grootschalige omslag naar duurzaamheid. Ik hoop in elk geval vurig dat de huidige groeiende bewustwording zal leiden tot het nieuwe normaal', verklaart Vet tot slot.

